

ВЕГЕТАТИВНИЙ КОНТРОЛЬ РЕФЛЕКТОРНИХ РЕАКЦІЙ ОРГАНІЗМУ В УМОВАХ ФІЗИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Калиниченко Д.О., Мохова Є.В., студ. 2-го курсу

Науковий керівник – доц. Янчик Г.В.

СумДУ, медичний інститут, кафедра фізіології і патофізіології

Центральне місце в регуляції складних рефлекторних реакцій організму людини належить вегетативній нервовій системі. З одного боку, вона підвищує гомеостаз в організмі людини, з іншого боку – відповідає за енергетичне забезпечення різних форм пристосування організму до нових умов існування. Викликає інтерес, як здійснюються вегетативні реакції при фізичному навантаженні, чи порушуються при цьому міжсистемні співвідношення, яким чином відбувається вегетативне забезпечення рухових реакцій.

Проведено дослідження стану вегетативної системи в спокої та після фізичного навантаження у 80 студентів молодших курсів. У обстежуваних визначали частоту дихання, частоту пульсу, артеріальний тиск, індекс Кердью, коефіцієнт Хільдебранта, систолічний об'єм, хвилинний об'єм крові. Обстежувані були поділені на 2 групи за ознакою статі. В середині кожної з цих груп за перевагою того чи іншого відділа вегетативної нервової системи були виділені 3 підгрупи: ваготоніки, симпатотоніки та ейтоніки. Кожна група мала свої особливості тону вегетативної системи, її реактивності та вегетативного забезпечення, які різнонаправлено впливали на міжсистемні співвідношення.

Отримані дані дозволили зробити такі висновки:

1. Симпатотоніки в обох групах мають високу вегетативну реактивність, завдяки чому включається надлишкове вегетативне забезпечення рухових реакцій, яке при даному навантаженні не відповідає потребам організму. Спостерігаються зрушення міжсистемних співвідношень.
2. Ваготоніки – жінки мають більш високу вегетативну реактивність, ніж ваготоніки – чоловіки, але вегетативне забезпечення рухових реакцій відповідає потребам організму і не викликає зрушень в міжсистемних взаємовідносинах.
3. У жінок – ейтоніків має місце підвищення тону симпатичної нервової системи, в той час, як у аналогічній групі чоловіків спостерігається однаковий вплив обох відділів вегетативної системи на рухові реакції. В обох випадках вегетативне забезпечення не виходить за межі норми і зберігаються відповідні міжсистемні взаємовідносини.